

Åkerböna, L7-613, R7-614

Marcus Eriksson, HS Konsult

Den konventionella försöksserie som tidigare legat över hela landet fortsatte även i år. Att intresset för ”svenskt” proteinfooder ökar kan man även se i sortförsöken där några nya sorter provats i år. De konventionella försöken är fortfarande få och har i år legat utanför Ängelholm, Grästorp och Vreta Kloster. De brokblommiga, tanninhaltiga sorterna ligger fortfarande klart högre i avkastning än de vitblommiga sorterna som har låg tanninhalt. Svampbehandling mitt i blomning har givit 7 – 17 % skördeökning.

Samtliga försök såddes med 55 grobara/m², försöket i Ängelholm (L-län) etablerades den 24 april, Grästorp (R-län) den 25 april och Vreta Kloster (E-län) den 20 april. Nytt för i år var blockbehandling mot svamp i full blom som utfördes med Signum, i försöket vid Vreta Kloster blev det till och med en

dubbelbehandling. Avkastningssiffror från de konventionella sortförsöken redovisas i tabell 1.

Vid odling av åkerböna för eget bruk styr gårdens djur val av sorttyp av åkerböna. Enkelmagade djur utfodras endast med vitblommiga åkerböner som har låg tanninhalt medan nötkreatur klarar både brok- och vitblommiga sorter. Odlar man för avsalu bör man gå på avkastningspotentialen och då blir valet en brokblommig sort, förutsatt att den tänkta uppköparen tar emot sorttypen. I årets försök har svampbekämpning med Signum i full blom givit en skördeökning på 7-17 % sett till behandlat-obehandlat.

Julia håller ställningarna som den bäst avkastande sorten, både i år och sett till flerårsmedel men den kommer inte finnas till odling 2012. Marcel och Fuego fortsätter att avkasta bra i försöken och finns hos utsädesleverantörerna. Fuego har en tendens

Tabell 1. Åkerböner. Avkastning konventionell odling 2008-2011, hela landet samt enskilda försök 2011

Sort	B/V	Sverige Skörd 2011	Sverige Skörd 2008-2011	Ängelholm L-län Skörd 2011	Vreta Kloster E-län Skörd 2011	Grästorp R-län Skörd 2011
Paloma (SW)	kg/ha V	4 110	4 560	5 640	3 730	2 810
	rel.tal	100	100	100	100	100
Tattoo (SW)	V	96	95	93	99	103
Fuego (SW)	B	128	112	115	142	139
Marcel (SSd)	B	123	115	113	130	135
Gloria (SSd)*	V	99	91	93	107	90
Alexia (SSd)	B	107	104	89	140	117
Julia (SSd)	B	129	119	105	168	132
Gracia (SSd)	B	106	103	96	114	131
Isabell (SW)	?	122		103	143	136
Obehandlat				100	100	100
Behandlat				109	117	107

* Endast 2011.

att få väldigt hög tusenkornvikt vilket kan ställa till det vid sådd då det kan bli en ojämn utmatning. Löser man det praktiska problemet är det annars en sort som gått bra även i praktisk odling. En ny sort i handelsledet inför 2012 är Alexia som har högst proteinhalt av alla sorter men den har varit ojämn i avkastningen i försök 2011. Utökar man underlaget med flerårsmedel från ekologiska försök är den däremot den sort som avkastat bäst av marknadssorterna sett till flerårsmedel. Tabell 3. Ekologiska försök 2007-2011, avkastning och sortegenskaper, hela landet.

Av de två vitblommiga sorterna som finns på marknaden är det Gloria som gått bäst i årets konventionella försök och den har också högst proteinhalt av de vitblommiga. Låt er inte luras av den korta mognadstiden för Gloria i de konventionella tabellerna, sorten har inte varit med de år det varit längre odlingssäsonger (jfr ekologiska försöken). Tabell 2. Sortegenskaper, 2008-2011, hela landet. Tittar man på flerårsmedeltal så är avkastningen högre för Tattoo vilket bör styra om man odlar för avsalu då proteinhalten inte är betalningsgrundande i dagsläget. Mätaren

Paloma är den högst avkastande sorten av de vitblommiga så har man tillgång till utsäde av den sorten är den bästa val.

Sortegenskaper, marknadssorter

PALOMA (SW), vitblommig mätarsort med bra avkastning. Lång stjälk med bra styrka.

TATTOO (SW), vitblommig med avkastning något lägre än mätaren. Kortare stjälk och lägre proteinhalt än mätaren.

GLORIA (SSd), vitblommig med något lägre skörd men med hög proteinhalt.

FUEGO (SW), brokblommig med stort frö och tidig mognad. Lite kortare än mätaren men med bra stjälkstyrka och liknande proteinhalt.

MARCEL (SSd), brokblommig sort med kort, styv stjälk. Bra skörd med proteinhalt något över mätaren.

ALEXIA (SSd), brokblommig sort med bra avkastning och hög proteinhalt.

Tabell 2. Åkerbönor. Sortegenskaper konventionella försök 2008-2011, obehandlat och behandlat hela landet

Sort	Protein- halt (%)	Tusen- kornvikt (g)	Stjälk- styrka (0-100)	Höjd (cm)	Mognad (dagar)	Spill (kg/ha)	Choklad- fläcksjuka (%)
Paloma (SW)	28,1	523	71	79	141	116	16
Tattoo (SW)	27,0	543	69	75	142	87	18
Fuego (SW)	28,9	560	76	79	140	161	21
Marcel (SSd)	29,2	507	82	80	140	122	18
Gloria (SSd)*	30,7	443	63	66	128	-	24
Alexia (SSd)	30,9	501	69	76	140	92	31
Julia (SSd)	30,1	520	83	88	143	108	12
Gracia (SSd)	30,4	562	75	80	143	238	14

* Endast 2011.

Tabell 3. Åkerbönor. Ekologiska försök 2007-2011, hela landet

Sort	B/V	Skörd	Protein- halt (%)	Tusen- korn- vikt (g)	Stjälkstyrka (0-100)	Höjd (cm)	Mognad (dagar)
Paloma (SW) kg/ha	V	3 290	29,0	502	94	82	138
rel.tal		100					
Tattoo (SW)	V	97	28,6	498	93	79	137
Fuego (SW)	B	108	28,1	534	94	81	135
Marcel (SSd)	B	104	29,3	493	94	84	137
Gloria (SSd)	V	89	33,4	421	90	83	134
Alexia (SSd)	B	112	31,2	462	91	83	135
Gracia (SSd)	B	106	29,5	587	92	81	138
Ben (SSd)	B	88	29,3	474	91	77	133
Julia (SSd)	B	119	31,7	503	93	92	139
Imposa (SSd)	V	91	29,8	560	93	77	134
Nile (SSd)	B	105	27,6	529	93	84	138